

Skolemad våben mod fastfood

Midt i Ugen nr. 43 30. april 2008
Af FoodDTU

Forskere fra DTU Management deltager i EU's iPOPY-projekt for at afdække succeskriterier for indførelsen af økologisk skolemad

Skolemaden skal ikke længere sikre, at de fattigste elever får mad nok. Den kan til gengæld være et middel i kampen mod fast food og fedmeepidemi. I Danmark har vi strukturelle værktøjer, der gør det muligt at bruge forskning og information til at ændre adfærden, uden at det behøver koste skatteyderne mange penge. Det viser foreløbige resultater fra EU-projektet iPOPY, hvor forskere fra DTU Management er i gang med at kortlægge politikker, succeskriterier og beslutningsgrundlag for indførelse af økologisk skolemad i fire EU-lande.

Hvorfor økologisk skolemad?

"Selv om projektet handler om offentlig bespisning generelt, har vi valgt skolemad som model", forklarer Niels Heine Kristensen, der har stået i spidsen for policy-analysen. "Den væsentligste grund til at vælge økologisk skolemad er hensynet til miljøet og dyrevelfærden mens det er sværere at finde dokumentation for sundhedseffekterne - men ud fra et forsigtighedsprincip er det fx godt at kunne tilbyde skolemad uden indhold af pesticidrester". Samtidig mener Niels Heine Kristensen at markedshensyn også vil have en betydning: "I takt med at flere efterspørger fødevarer, der tager hensyn til miljøet, vil firmaerne også se en indtjeningsmulighed i disse produkter - og skolerne udgør et stort marked".

Skolemad mod fast food

Forskerne på DTU Management har interviewet beslutningstagere i Norge, Finland, Italien og Danmark for at finde frem til de beslutningsprocesser, der ligger bag indførelse af økologisk skolemad. "Det er helt tydeligt, at man i fx Italien opfatter skolemaden som et våben i kampen mod fast food-kulturen", siger Niels Heine Kristensen. "De italienske myndigheder, skoler og familier prioriterer maden højt for at gøre skolemaden til et attraktivt alternativ til fast food og give børnene forståelse for madens oprindelse".

Hvis det skal lykkes i Danmark, mener Niels Heine Kristensen at kommunerne og Kommunernes Landsforening sidder i en nøgleposition: "Det er stadig kommunerne, der har ansvaret for langt de fleste skoler i Danmark, og hvis man udnytter de strukturer, der er opbygget og fungerer som rutine i Danmark, vil det faktisk være muligt at ændre holdninger til skolemaden gennem fx forskning og information". Niels Heine Kristensen understreger, at netop fordi strukturerne allerede er opbygget, vil det ikke kræve store økonomiske investeringer. "Men hvis projekterne skal forankres i virkeligheden, er det vigtigt, at man fra starten gør sig klart, hvordan den viden, der bliver opbygget kan deles af andre og indarbejdes i eksisterende systemer", siger Niels Heine Kristensen. "For eksempel skal man være opmærksom på at nogle skoler har eget køkken, mens andre må forsynes fra centralkøkkener".

Værktøj for beslutningstagere

iPOPY er et treårigt projekt, der er samfinansieret af de fire lande i undersøgelsen. Ud over policy-analysen omfatter projektet også analyser af forsyningskæde, teknologi, forbrugerreaktioner samt miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser. På baggrund af rapporter fra de fire lande, der har deltaget i undersøgelsen, udarbejder DTU Management en komparativ analyse. "Næste skridt er at udarbejde en komparativ analyse", fortæller Niels Heine Kristensen. "Analysen skal kunne bruges som et praktisk værktøj - og er målrettet beslutningstagere såvel i det offentlige system som i de virksomheder, der kan se markedsfordele ved at producere økologiske produkter til den offentlige bespisning". Selv om der dagligt serveres 2,2 millioner måltider uden for hjemmet, ser Niels Heine Kristensen dog ikke umiddelbart en risiko for forsyningsproblemer, ved en omlægning til økologi: "Danmark er i forvejen et land med en meget stor produktion af økologiske råvarer, men det kræver målrettede forsøg, bl.a. fordi mange fødevaringredienser ikke er tilladt i økologiske fødevarer".

